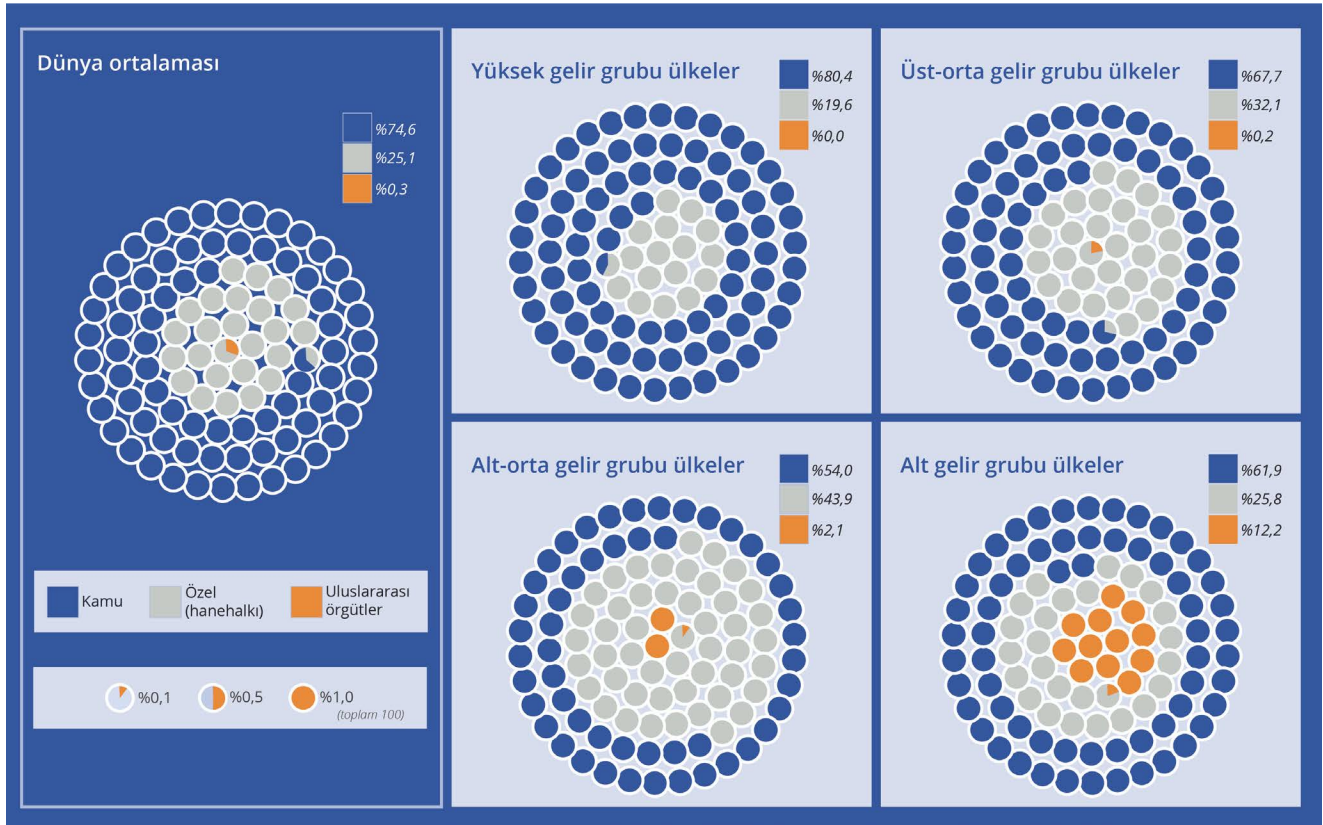

1. Eğitime Ayrılan Kamu Kaynaklarının Önemi

Eğitime ayrılan kaynaklar genel olarak kamu ve kamu dışı olmak üzere iki ana grupta sınıflandırılabilir. Kamu kaynakları, merkezi ve yerel yönetim bütçelerinden sağlanan, resmî okullardaki öğretmen maaşlarından okul binalarına, öğretim programı geliştirmeden ölçme-değerlendirme sistemlerine kadar tüm harcama kalemlerini kapsar. Kamu dışı kaynaklar ise hanehalkı ve özel sektör harcamaları ile uluslararası örgütlerden gelen kalkınma yardımları gibi desteklerden oluşur.

1980'den beri küresel ölçekte yapısal uyum politikaları ve düşük ücretli özel öğretim kurumu modelleri gibi uygulamalarla eğitim harcamalarında

kamu kaynaklarının azaltılması teşvik edildi. Ancak hâlâ, sadece Türkiye'nin de bulunduğu üst-orta gelir grubu ülkelerde değil, tüm dünyada eğitim hizmetlerinin finansmanında en büyük pay kamuya aittir (Şekil 1). Diğer yandan bu pay her ülkede eşit düzeyde değildir, ülkelerin gelir gruplarına göre farklılaştığı görülüyor: Finlandiya, Kanada, Japonya gibi yüksek gelir grubundaki ülkelerde eğitim harcamalarının %80,4'ü kamu tarafından yapılırken; Nijerya, Endonezya, Guatemala gibi alt-orta gelir grubu ülkelerde bu oran %54,0'dır. Ayrıca Şekil 1'de eğitim harcamalarında kamunun payının yalnızca yüksek gelirli ülkelerde dünya ortalamasının üstünde olduğu görülüyor.

Kaynak: World Bank ve UNESCO (2025) verileri kullanılarak yazar tarafından hazırlandı.

Şekil 1 - Ülkelerin gelir gruplarına göre eğitim harcamalarının finansman kaynaklarına göre dağılımı, 2022